

BIJLAGEN

Wat een talent!

*Een lessenserie bij de handreiking Rijke gesprekken:
gesprekken die de taal-, denk- en kennisontwikkeling stimuleren.*

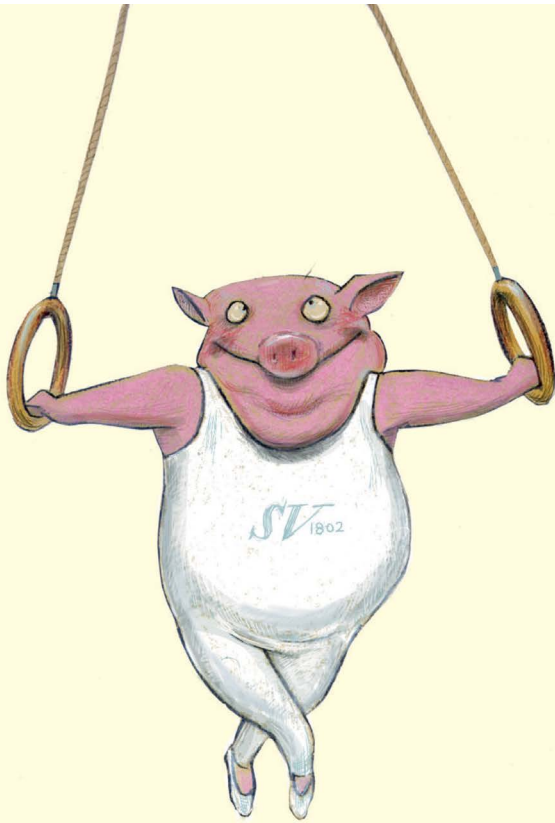
Hoe voer je in je lessen gesprekken die de taal-, denk- en kennisontwikkeling van leerlingen stimuleren? Hoe verbind je die gesprekken betekenisvol met lezen en schrijven en andere vakken? Hoe zet je rijke teksten in en benut je de kracht van meertaligheid? Deze lessenserie laat dat zien.

In de handreiking (2024) lees je wat gesprekken zijn die de taal-, denk- en kennisontwikkeling van leerlingen stimuleren en hoe je ze voert als onderdeel van je onderwijs. Ook lees je wat dat vraagt van jou als leraar en van je leerlingen.

/ Bijlage 1: gedicht This Varkentje

Les 1: Wat is talent?

This varkentje

“There was this varkentje from Holland,
and this varkentje had a dream.
He wanted to be a turnkampioen,
but zijn voetbalvarkentjesteam
said: What? That is for whatjes!
You slingert alleen maar wat rond,
and then do you zeker een badpakje aan
and then everyone kijkt naar je kont.”
“Ha ha ha ha ha ha ha,”
ze lachten long en breed.
But people,
ze knorden wel different
toen varken zijn oefening deed.
Want hij won dus a golden medaille.
Zijn dream came hartstikke true.
So I say to you: Beste children,
if varken het kan,
why not you?
I say: Blijf in jezelf believe.
I say: The world will giggle misschien,
but I say: Just follow the varkentje,
let the world your kontje maar zien.
Let varkentje be your voorbeeld!
Let varkentje be your man!
Oh, I say to you,
heel mijn biggetjesland:
You
oinksolutely
can!”

Gedicht van Edward van de Vendel in Ik juich voor jou, 2016, Amsterdam, Querido.

Bijlage 2: Spreekhulp

Les 1: Wat is talent?

Waar heb jij talent voor?

Ik heb talent voor _____

Hoe merk je dat je daar talent voor hebt?

Dat merk ik bijvoorbeeld als

Dat merkte ik bijvoorbeeld toen

Waar heb jij talent voor?

Ik heb talent voor _____

Hoe merk je dat je daar talent voor hebt?

Dat merk ik bijvoorbeeld als

Dat merkte ik bijvoorbeeld toen

Waar heb jij talent voor?

Ik heb talent voor _____

Hoe merk je dat je daar talent voor hebt?

Dat merk ik bijvoorbeeld als

Dat merkte ik bijvoorbeeld toen

Bijlage 3: Talentenkaartje

Les 1: Wat is talent?

Voorbeeld:

*Tarik **kan heel goed** verhalen verzinnen.
Hij heeft altijd veel ideeën tijdens het spelen.*

Geef een voorbeeld:

_____ **kan heel goed** _____

Geef een voorbeeld:

_____ **kan heel goed** _____

Geef een voorbeeld:

_____ **kan heel goed** _____

Geef een voorbeeld:

_____ **kan heel goed** _____

Bijlage 4: Schrijfhulp

Les 3: Anti-talent

Wat zijn jouw anti-talenten?

Optie: Wat is er positief aan?

Talent 1 _____

Talent 2 _____

Talent 3 _____

Talent 4 _____

Talent 5 _____

Bijlage 5: Schrijfkader 'een gedicht op stroken'

Les 3 Anti-talent

Ik heb talent voor _____

Ik heb talent voor _____

Ik heb talent voor _____

Ik heb talent voor _____

Ik heb talent voor _____

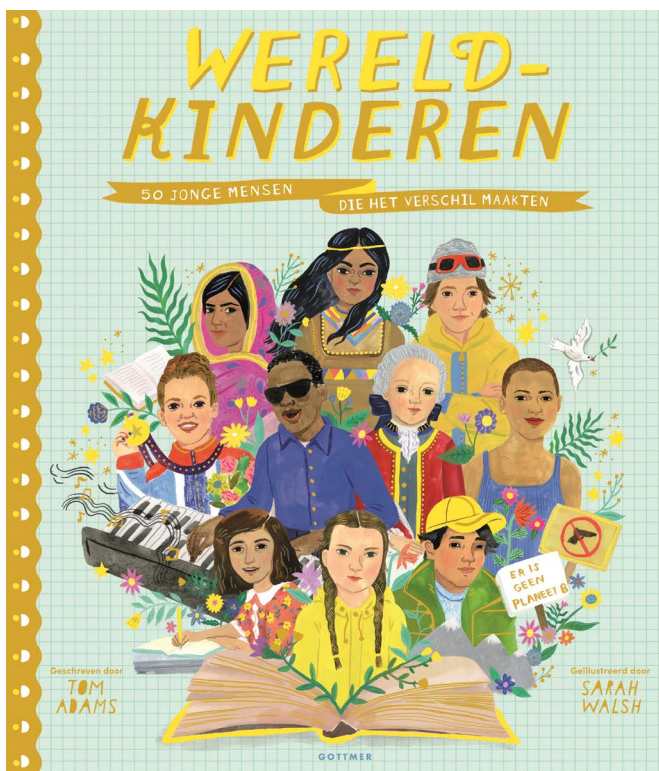
Ik heb talent voor _____

Kortom, _____

/ Bijlage 6: Leestekst

Les 4: Het talent van Richard Turere

Tip: kopieer de tekst met afbeeldingen uit het boek Wereldkinderen.

Tekst Richard Turere

Beschermde zijn boerderij tegen leeuwen

Een Masai-koeienherder

Richard werd in 2000 geboren in Kenia, vlak bij de hoofdstad Nairobi. Als jongetje zorgde hij samen met zijn vader voor de koeien op de boerderij van zijn familie. Maar dat was niet zo eenvoudig als het klinkt.

Richard woonde in een nationaal park met neushoorns, buffels, luipaarden, olifanten, leeuwen en nog veel meer dieren. Toeriste willen die wilde dieren meestal van dichtbij zien, maar Richard wilde dat niet. Hij hoort bij de Masai, een volk dat al eeuwenlang in de wildernis van Kenia woont. Ze zijn een traditionele krijgersstam en willen hun land en bezit veilig houden.

“Als mijn koeien beschermd en veilig zijn, kunnen we prima leven met de leeuwen.”

's Nachts snuffelden er vaak wilde dieren rond op de boerderij, en 's ochtends bleek regelmatig dat een van de koeien was aangevallen door een leeuw. Soms verloor de familie 9 koeien in een week! Sommige Masai joegen op leeuwen om hun koeien te beschermen, maar leeuwen worden in Kenia met uitsterven bedreigd, wat betekent dat er nog maar weinig in het wild leven. Ze zorgden weliswaar voor problemen, maar Richard wilde niet dat alle leeuwen dood zouden gaan. Hij zocht een manier waarop mensen en leeuwen konden samenleven.

Eerst maakte Richard 's nachts allemaal kleine vuurtjes rond de koeienstal om de leeuwen af te schrikken. Dat werkte niet. Toen maakte hij een vogelverschrikker van oude kleren en hooi. Met een hoed erop zag het ding eruit als een mens, en verdraaid: de volgende ochtend was er geen enkele koe gewond. De nacht erop vielen de leeuwen toch weer aan. Een vogelverschrikker schrikt vogels misschien af, maar leeuwen zijn blijkbaar slimmer.

Richards idee

Toen Richard op een avond controleerde of de koeien veilig binnen waren, ontdekte hij dat zijn flikkerende zaklamp de leeuwen op afstand hield. Kon hij er met licht misschien voor zorgen dat de leeuwen dachten dat hij er nog steeds was?

Richard ging gelijk aan de slag. Hij had ooit zijn moeders radio uit elkaar gehaald om te kijken of hij hem opnieuw in elkaar kon zetten, en die kennis kwam nu van pas. Hij verbond een oude auto-accu met wat zaklamplampjes en een schakelaar van een oude motor, en hing de lampjes rond de koeienstal. Hij installeerde ook een paar zonnepanelen om de accu overdag op te laden.

Die nacht gingen de lampjes rond de stal steeds aan en uit, waardoor het leek alsof Richard er rondliep. En de volgende ochtend? Geen spoor van de leeuwen. De ochtend erop hetzelfde. En die daarna idem. Richards leeuwenlichten hadden hun werk gedaan – terwijl hij zelf lekker lag te slapen! Zonder ingewikkelde gereedschappen of dure elektronica had Richard alle dieren beschermd, en dat konden andere boeren ook doen.

***“Ik hou van techniek en gebruik graag mijn handen.
Dat die ik het liefst – Het motiveert me.”***

Zo maakte hij het verschil

De leeuwenlichten deden het zo goed dat ze binnen de kortste keren in heel Kenia werden gebruikt. Niet alleen tegen leeuwen, maar ook tegen olifanten, hyena's en luipaarden. Ineens konden mensen veel veiliger samenleven met het prachtige Keniaanse dierenrijk. 2 jaar later hadden al 750 boerderijen de lampjes geïnstalleerd.

Toen een van de beste scholen van Kenia van Richards uitvinding hoorde, boden ze hem een opleiding aan. Dat is iets waarvan een Masai-koeienherder normaal alleen maar kan dromen. De school maakt bovendien reclame voor Richards leeuwenlichten, terwijl hij alvast aan zijn nieuwe uitvinding werkt: een nieuw type elektrisch hek dat de dieren nog beter beschermt.

***“Een jaar geleden was ik maar een simpele koeienherder.
Nu wil ik uitvinder worden, en piloot.”***

Adams, T. & Walsh, S. (2020). Wereldkinderen. 50 jonge mensen die het verschil maakten. Haarlem: Gottmer

Bijlage 7: Hulpvragen bij het schrijven van een vertelling

Les 5: Op verhaal komen #vertelling

Hulpvragen:

- Wat gebeurde er eerst? En wat daarna?
- Hoe zag het eruit?
- Wanneer gebeurde het?
- Waar was je toen?
- Hoe voelde je je?

Gebruik signaalwoorden, zoals eerst, daarna, vervolgens.

Bijlage 8: optie a: Tekstbespreking

Les 6: Eigen talent #vertelling

Bespreekpunten:

1. Snap je hoe de schrijver zijn talent heeft ingezet? Waar ben je nog nieuwsgierig naar?
2. Vertel wat je goed vindt aan de tekst en waarom.
3. Vraag aan de schrijver wat hij/zij zou willen veranderen om de tekst beter te maken. Bekijk daarvoor samen de hulpvragen.
4. Vertel de schrijver of je het eens bent met wat beter kan. Leg uit waarom.
5. Kijk of jij nog plaatsen ziet waar de tekst duidelijker en sterker gemaakt kan worden.

Hulpvragen:

- Wat gebeurde er eerst? En wat daarna?
- Hoe zag het eruit?
- Wanneer gebeurde het?
- Waar was je toen?
- Hoe voelde je je?

Gebruik signaalwoorden, zoals eerst, daarna, vervolgens.

/ Bijlage 8 optie b: Tekstbespreking met een rubric

Les 6: Eigen talent #vertelling

Schrijven over eigen talent		
		
Niet goed	Goed	Heel goed
	Ik begrijp hoe de schrijver zijn/haar talent heeft ingezet.	
	De volgorde van de gebeurtenissen klopt.	
	Ik kan het voor me zien.	
	Ik weet waar hij/zij toen was.	
	Ik weet hoe hij/zij zich toen voelde.	
	Er staan signaalwoorden in, zoals eerst, toen, vervolgens.	

De feedbackgever geeft bij iedere punt een argument op basis van een voorbeeld in de tekst. Bijvoorbeeld: ik zie het goed voor me, want hier leg je heel beeldend uit waar je bent.